

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ
ТА ЕКОЛОГО-
ЕНЕРГЕТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION, (Словацька Республіка)
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY, (Словацька Республіка)
VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF ECONOMY IN BYDGOSZCZ, (Республіка Польща)
UNIVERSITY OF MARYLAND, COLLEGE PARK, (USA)
WOJT OF GMINA GROMADSKA, (Республіка Польща)
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИТВА І МАРКЕТИНГУ, (ВНУ ім. Лесі Українки)
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, (ВНУ ім. Лесі Українки)

У МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО, НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ

Збірник тез

15 лютого 2023 р.,
м. Луцьк, УКРАЇНА

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION, (Словацька Республіка)
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY, (Словацька Республіка)
VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF ECONOMY IN BYDGOSZCZ, (Республіка Польща)
UNIVERSITY OF MARYLAND, COLLEGE PARK, (USA)
WOJT OF GMINA GROMADSKA, (Республіка Польща)
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА МАРКЕТИНГУ, (ВНУ ім. Лесі Українки)

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**"ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО,
ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ"**

(15 лютого 2023 р., м. Луцьк, УКРАЇНА)

Збірник тез

Луцьк - 2023

УДК 330.341.1(477):[316.47:502:620.9:34

Рекомендовано до друку науково-технічною радою, ГО «Інститут економічних та еколого-енергетичних досліджень» (Протокол № 13 від 20.02.2023 р.).

Рецензенти:

Лагодієнко Володимир – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу підприємництва та торгівлі, Одеський національний технологічний університет.

Длугопольський Олександр – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та економічної теорії, Західноукраїнський національний університет.

Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного потенціалу України та її регіонів: *матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції ГО «ІЕЕЕД», (15 лютого 2023 року)*, м. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2023. 332 с.

ISBN 978-617-8279-07-3

В даному виданні розміщено вибрані праці, що за змістом своїм розкривають наступну проблематику: соціально-економічний потенціал України в умовах воєнного стану; екологічний потенціал України в умовах воєнного стану; енергетичний потенціал України в умовах воєнного стану; підприємництво в Україні за умов воєнного стану; маркетингові процеси забезпечення стабілізації держави в умовах воєнного стану; фінансово-інвестиційна стабілізація держави в умовах воєнного стану; публічне управління, адміністрування в умовах воєнного стану.

ISBN 978-617-8279-07-3

© ГО «ІЕЕЕД», 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Гомова Ірина. Е-ТОРГІВЛЯ В УКРАЇНІ	9
Шостак Людмила, Місюра Тарас, Терещук Олександр. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ НАРОЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	12
ПУБЛІКАЦІЮ ВІДКЛИКАНО	15
Дяченко Ігор, Матійчук Любомир. МОДЕЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	18
Голубчук Ігор, Михальчук Анастасія. СУТЬ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНАЛЬНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ РИНКІВ	21
Гороховський Микита, Карпенко Лідія. ПРОБЛЕМИ ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	24
Гриценко Наталя. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	29
Злотко Олександр, Вугнявий Максим. ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ НА ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВІЙНИ	31
Ільїна Ольга. ТОРФОВІ ПОКЛАДИ УКРАЇНИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ БАЛЬНЕОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС ДЛЯ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА	34
Касперович Олександр. АМБІВАЛЕНТНІСТЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ЗАГРОЗИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО- ТРУДОВОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	38
Павленко Наталія. НЕОБХІДНІСТЬ ЗМІНИ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	42
Панькова Оксана. СТАН І ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ПРАЦІ ТА ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	46
Самолук Наталія, Галицька Дарина. НОВІ РЕЖИМИ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВІЙНИ	51
Сахарнацька Людмила, Кочут Юрій СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	54

Павлов Костянтин, Семенов Назарій. МАСШТАБИ РУЙНУВАНЬ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	58
Скиба Ольга. СМЕРТНІСТЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ ЯК ІНДИКАТОРИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	61
Бендасюк Олег. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ НА ОСНОВІ ФОРСАЙТ-ТЕХНОЛОГІЙ	64
Бакуліч Олена, Бокий Антон. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	68
Федашко Тарас, Король Олексій. ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА УМОВ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ	71
Кургузенкова Людмила, Щур Яна. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	74
РОЗДІЛ 2. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Журавська Наталія, Дяченко Сергій. ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ НА ХЕРСОНЩИНІ	77
Gabriela Karaś, Yakymchuk Alina. DIFFICULTIES FACED BY ENTREPRENEURS DURING MARTIAL LAW	81
Ostapenko Nataliya, Kirichenko Victoriya, Bondarenko Larisa, Kryuchkova Svitlana. ON THE QUESTION OF THE ENVIRONMENTAL CONSEQUENCES OF MILITARY ACTIONS IN MAN-MADE LOADED TERRITORIES OF UKRAINE	85
Басюк Тетяна, Яковишина Маргарита. ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН РЕКРЕАЦІЙНИХ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ДАНИМИ ДЗЗ	90
Gornostal Stella, Holovakhina Alevtyna, Romenska Yulia. NEGATIVE CONSEQUENCES OF MILITARY ACTIONS FOR THE SOIL OF UKRAINE AND WAYS TO OVERCOME THEM	95
Дребот Оксана, Щавінська Анна. НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВИЙ РОЗВИТОК, ЯК ОСНОВНИЙ НАПРЯМ ЗЕЛЕНОГО ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	99
Копач Павло, Мормуль Тарас. ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ ЗА ПРИНЦИПОМ ЕКОЛОГІЧНОЇ РЕСУРСОЄМНОСТІ	102
Остапенко Наталія, Кириченко Вікторія, Бондаренко Лариса, Крючкова Світлана. ДО ПИТАННЯ ПРО ЕКОНЕБЕЗПЕЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ В РАЙОНАХ БОЙОВИХ ДІЙ	106

Паляничко Н.І. , Сахарнацький В.В.. УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	110
Якушенко Любов. ПІДХОДИ ДО ПОДОЛАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ РУЙНУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ	115
РОЗДІЛ 3. ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Тимчишак Андрій. BLOCKCHAIN-BASED SOLUTIONS IN ENERGY SECTOR. EU BEST PRACTICES AND UKRAINE'S PERSPECTIVE - LEGISLATIVE AND REGULATORY ASPECTS	119
Миколів Роман, Новосад Оксана. ЕНЕРГЕТИЧНІ РИЗИКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ: МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР	121
Матійчук Любомир, Новосад Оксана. ASSESSMENT OF THE LEVEL OF POTENTIAL THREATS TO THE ENERGY SECURITY SYSTEM OF UKRAINE: PECULIARITIES OF IDENTIFICATION AND PREVENTION	124
Матійчук Любомир. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ НАСЛІДКІВ СИСТЕМІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ЗА УМОВ ЙМОВІРНОСТІ ВИНИКНЕННЯ ПОТЕНЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЮ	131
Освітінський Богдан, Юшак Анна, Буяр Олег. СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	138
Устименко Юлія. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЯВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	143
Shabala Oleksandr. BIOENERGY POTENTIAL OF UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL	148
РОЗДІЛ 4. ПІДПРИЄМНИЦТВО УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ	
Трохимчук Тетяна. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ	151
Liudmyla Shostak, Anatolii Fedoniuk, Andriy Ulianitskyi. IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATION ON DOMESTIC ECONOMY	153
Шостак Людмила, Носалюк Вадим. ЛОГІСТИЧНА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК НОВИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ	156
Шостак Людмила, Миронова Надія. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН	158

Бортнік Антон, Гупало Володимир, Кушнерук Олександр. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЗА УМОВ ВІЙНИ	161
Гриценко Наталя. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ В ТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	166
Данилюк Тетяна. OPERATING EXPENSES OF ENTERPRISES, OPERATING IN THE ENERGY SECTOR	169
Кібік Ольга, Слободянюк Ольга. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	172
Костриченко Валентина, Мартинчук Богдан. ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВИХ РІШЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	174
Kulyk Viktoriya. AREAS OF DIGITALIZATION OF THE UKRAINIAN ECONOMY AIMED AT SUPPORTING E-BUSINESS	177
Новосад Дарина, Куран Анна. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ У ПРАТ СКФ «УКРАЇНА»	181
Морщенок Тетяна, Круглов Костянтин. ЩОДО СТРАТЕГІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В КРАЇНІ	186
Петрішина Тетяна, Ковальова Аліса. ТРЕНДИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ УКРАЇНИ	190
Сак Тетяна. ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА ЕКОСИСТЕМУ СТАРТАПІВ	194
Красневич Олександр, Сергійчук Михайло. ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА В ПОЛІТИЦІ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	196
Корнієнко Оксана, Стаценко Анна. ДІЇ ДЕРЖАВНОГО УРЯДУ ЗАДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	200
Боса Інна. ЛОГІСТИЧНІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	204
Drebot Oksana, Vysochanska Mariya. THE AGRICULTURAL SECTOR UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE	207
Перекуда Юлія. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	211
Хоменко Ірина, Іоффе Михайло, Шкурко Ярослава. НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНИХ ПЕРЕГОВОРІВ	214
Шульгач Назарій, Спас Володимир. STRATEGIC DIRECTIONS FOR IMPROVING THE SAFETY OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISES IN THE WARTIME PERIOD	218

Ольга КІБІК

д.е.н., професор,
завідувачка кафедри національної економіки,
Національний університет
«Одеська юридична академія»

Ольга СЛОБОДЯНЮК

доктор економічних наук, професор
професор кафедри національної економіки,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
Kentavrio2018@gmail.com

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна торкнулася майже всіх підприємств України та завдала величезних економічних збитків державі. Виграти війну без підприємства, яке дозволяє українцям забезпечувати себе та утримувати збройні сили незалежної держави, буде нелегко.

Українські компанії почали будувати нові стратегії розвитку свого бізнесу на наступний рік. На даний момент неможливо бути впевненим у майбутньому, але усі вірять, що зможуть подолати виклики 2023 року з тією ж сміливістю та впевненістю, що й у 2022 році.

За даними МОП, понад 5 мільйонів українців втратили роботу. За оцінками Нацбанку, зарплати знизилися на 25-50%. Згідно з опитуванням Міністерства цифрової трансформації України, 47% підприємств були закриті або майже закриті з початку війни, а загальні прямі збитки малого та середнього бізнесу оцінюються в 85 мільярдів доларів. Внаслідок зниження попиту на внутрішньому ринку, нестабільності ринкової ситуації та можливої складності бізнес-планування лише 6% підприємств адаптувалися до умов та змогли побудувати стратегію та бізнес плани в умовах нових реалій. Проте український бізнес поступово відновлюється. Принаймні про це свідчать результати щомісячних досліджень, які проводяться в рамках Європейської Бізнес Асоціації. За результатами останнього опитування близько 47% підприємств вже працюють на повну потужність; ще 50% - з певними обмеженнями або частково, 37% з них обмежили свою географічну присутність, 17% працюють онлайн, а 16% були змушені закрити частину своїх представництв. Великий і малий бізнес намагається максимально підтримувати власних працівників. 47% підприємств продовжують постачати

продукцію та підтримувати своїх працівників, які приєдналися до збройних сил. Ще 44% з них допомагають фінансово, 25% - послугами, 18% - медикаментами чи засобами захисту. 67% керівників опитаних бізнес-компаній готові долучитися до відновлення країни після війни. [1]

З 24 лютого, дня повномасштабного вторгнення російських окупантів в Україну, через окупацію, постійні ракетні обстріли та відключення світла кожен другий підприємець повністю або частково втратив свій бізнес. Складніша ситуація для малих і середніх підприємств, на яких працюють мільйони людей.

Для підтримки національного ділового життя минулого року держава створила Національну раду з питань відновлення України від наслідків війни. Крім того, влада знизила податки для представників окремих підприємств, скасувала перевірки та спростила багато інших бюрократичних процедур. Крім того, уряд розширив доступ підприємців до пільгового кредитування з процентною ставкою «5-7-9%». [2] Проте з початку нового року більшість пільг для бізнесу суттєво переглянуто або скасовано. Що стосується пільгового кредитування, то воно доступне далеко не всім підприємцям. Тому для продовження, відновлення та започаткування бізнесу українські підприємці почали активно адаптуватися до міжнародних стандартів, зокрема отримувати міжнародні гранти.

Таким чином український бізнес показав, що може вижити в умовах воєнного стану. Ми не боїмося експериментувати та використовувати всі наявні можливості, а також сміливо будувати плани на майбутнє, які ведуть до перемоги.

Список літератури

1. Білецька, І., & Романчукевич, М. (2022). Соціально відповідальна поведінка суб'єктів бізнесу на неокупованих територіях України в умовах війни: аспекти маркетингу і менеджменту. *Modeling the development of the economic systems*, (2), 85–91. <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-11> (дата звернення: 13.02.2023).

2. Війна змінила все: які виклики подолали громадяни та бізнес минулого року і до чого готуватися у 2023 році. URL : <https://www.unian.ua/economics/other/viyna-zminila-vse-yaki-vikliki-podolali-gromadyani-ta-biznes-minulogo-roku-i-do-chogo-gotuvatisya-u-2023-roci-12101166.html> (Дата звернення : 13.02.2023)